

Varsó, 2016. január 7. - **Az új lengyel jobboldali kormány az eddig kereskedelmi alapon működő lengyel közmédiát közhasznú állami társaságokként működő "nemzeti médiává" alakítaná át, amelynek tevékenységét egy új testület, a Nemzeti Médiatanács felügyelné** - derül ki a médiareformnak a sajtó által megszerzett és közzétett tervezetéből.

Az októberi parlamenti választások nyomán kormányra került Jog és Igazságosság (PiS) párt szakértői háttére által készített törvénytervezetet - mely az év első felében lépne életbe - mindazonáltal a párt politikusai nem hivatalosnak minősítették.

A reformot az úgynevezett kis médiatörvény, vagyis a parlament által elfogadott, de az államfő által még alá nem írt törvénymódosítás előzte meg, mely megszünteti a közmédia jelenlegi vezetésének mandátumát, és átmenetileg - június végéig - a kincstárügyi miniszterre bízta az újabb kinevezéseket.

A médiareform átfogó működési és szerkezeti változásokat irányoz elő: a közmédiát "nemzeti médiává" alakítja át, melynek küldetése a "nemzeti hagyományok, valamint a hazafias és a humanista értékek ápolása", "az objektív tájékoztatáshoz való hozzáférés biztosítása". A médiának - az eddigiekhez hasonlóan - tiszteletben kell tartania "az egyetemes erkölcsi elveken alapuló keresztény értékrendet".

A nemzeti média feladata lenne az állami hatóságok és az emberi jogi szóvivő álláspontjait ismertetni, és hiteles, pluralista módon bemutatni a bejegyzett politikai pártok, a szakszervezetek és a munkáltató szervezetek lényeges állásfoglalásait.

A nemzeti média szerkezetét illetően a reform megváltoztatja a közszolgálati televízió és rádió, a regionális tévé- és rádiócsatornák, valamint a PAP hírügynökség jogi státuszát. Ezek eddig kereskedelmi alapon, állami részvénytársaságokként működtek, tevékenységüket nagyrészt reklámbevételekből és előfizetői díjakból fedezték, ezután közhasznú állami társaságokká alakulnak át.

Élükön a főszerkesztő szerepét is betöltő igazgatók állnának, az összes társaságot az újonnan felállítandó Nemzeti Médiatanács (RMN) felügyelné. A testület nagyrészt átvenné az 1992 óta létező médiatanács (KRRiT) hatáskörét. A KRRiT - mely eddig a magán- és az állami médiát egyaránt felügyelte - a közmédia esetében továbbra is felügyelné a szólásszabadság érvényesülését.

Írta: Adminisztrátor

2016. január 07. csütörtök - Módosítás: 2016. január 07. csütörtök

Mindkét testület - a régi és az új is - 5 tagú, 3 tagját a parlament választja meg, 2-t az államfő nevez ki 6 éves hivatali időszakra. Az RMN - a parlament elnöke által kinevezett - elnökének feladata többek között a közmédia igazgatóinak és igazgatóhelyetteseinek kinevezése és leváltása lenne. Őt magát nem lehetne leváltani, mandátuma csak lemondásával szüntethető meg.

Az RMN határozná meg a nemzeti média statútumát, döntene az igazgatók és helyetteseik, valamint a vezetők javadalmazásáról, bírálná el a közmédia tevékenységével kapcsolatos panaszokat, és rendelkezne a Nemzeti Médialap (FMN) eszközeivel.

Az FMN mindenekelőtt az előfizetői díjból származó bevételekkel gazdálkodik majd, ezeket az RMN közvetítésével a közmédiának továbbítja. A PAP hírügynökség ebben a támogatásban nem részesül.

Az RMN - az FMN eszközei mellett - részesül költségvetési támogatásból, a hírügynökségi szolgáltatásokból származó, szerzői jogi és reklámbevételekből, valamint az állami intézményekkel kötött szerződésekből származó pénzekből.

A tervezet szerint a kormányfő egy tárcaközi bizottságot hoz létre, melynek feladata "a nemzeti média korszerű finanszírozási koncepciójának" kidolgozása.

A nemzeti műsorszolgáltatók mellett úgynevezett társadalmi programtanácsok is létrejönnek, melyek tagjait az RMN választja ki a társadalmi szervezetek, a szakszervezetek, a munkáltatók, az egyetemek, a tudományos akadémia és az egyházak jelöltjei közül.

A kiszivárgott szöveg szerint a jogszabály hatályba lépését követő 3 hónap elmúltával érvényüket veszítik a közmédia összes alkalmazottjának munkaszerződése, hacsak az említett negyedév alatt meg nem hosszabbítják ezeket. Így az igazgatók "átértékelhetik az eddigi munkahelyek fenntartásának indokoltságát".

A médiareformra vonatkozó törvényjavaslatot a PiS politikusai - közlések szerint - néhány héten belül terjesztenék a parlament elé.

A közzétett tervezetet kedden ellenzéki politikusok bírálták. A fő ellenzéki erő, a Polgári Platform (PO) nevében Malgorzata Kidawa-Blonska, a parlament elnökhelyettese nyilatkozott, aki szerint a reform fő célja a kádercsere, miközben csak részben oldja meg a közmédia finanszírozását.

Az utóbbi kifogást a szintén ellenzéki Nowoczesna párt politikusai is megfogalmazták. Az egyik képviselő a létesítendő RMN-t a rendszerváltás előtti állami rádió és televízió felügyelő szervéhez, az úgynevezett "radiokomitethez" hasonlította, mivel a tanács szerinte cenzúrázni fogja a médiát.

Kedvezően nyilatkoztak viszont a tervezetről a harmadik legnagyobb parlamenti csoport, a Kukiz'15 mozgalom politikusai. Ennek elnöke, Pawel Kukiz helyeselte a megoldások nagy részét, köztük a társadalmi programtanácsok létesítését, ugyanakkor a közmédia nagyobb decentralizációját szorgalmazta.

A PiS a jogszabályt nemzeti konzultációra bocsátaná. A tervezett reformot már korábban ellenzéki és külföldi bírálatok érték, a kis médiatörvény megszavazása után nemzetközi újságíró-szervezetek, az Európai Unió és az Európa Tanács tisztségviselői a szólásszabadság nevében tiltakoztak. Az ügyet az Európai Bizottság is napirendre tűzte, a biztosok következő tanácskozásán, a jogállamiság általános lengyelországi helyzetének keretében január 13-án vitatná ezt meg.

A médiatörvény "nemzeti médiává" alakítaná át a kereskedelmi alapon működő lengyel közmédiát (MTI)

Írta: Adminisztrátor

2016. január 07. csütörtök - Módosítás: 2016. január 07. csütörtök
